

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад “Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського”**

Кафедра всесвітньої історії і методології науки

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальностей

033 Філософія. 054 Соціологія.

028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Історико-філософське відділення

Методичні рекомендації рекомендовано на засіданні Вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» від (протокол № від 2019р.)

Розробник:

Бакланова Наталія Михайлівна, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат політичних наук.

Опис навчальної дисципліни

Курс «**Культурологія**» знайомить здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем за спеціальностями: 033 Філософія.054 Соціологія.028 Менеджмент соціокультурної діяльності з науково обґрунтованими та систематизованими знаннями про закономірності розвитку культурної сфери життя суспільства.

Предметом курсу є культура як цілісне суспільне явище та закономірності її розвитку.

Галузі знань:

05 Соціальні та поведінкові науки

03 Гуманітарні науки.

028 Культура і мистецтво.

Спеціальності:

033 Філософія

054 Соціологія

028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Кількість кредитів ECTS – 3

Модулів – 2

Змістових модулів – 2

Індивідуальне науково-дослідне завдання – *доповідь*

Загальна кількість годин – 90

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни — надати здобувачам вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем систематизовані наукові знаннями про культуру як специфічний та унікальний феномен людства. Навчити бачити історичні явища і культурологічні процеси в їх взаємозв'язку і взаємозалежності, сприяти усвідомленню історичного духу епох, що минули, з їх світоглядом, способом мислення та технологією освоєння людиною навколишнього середовища.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Культурологія» є:

- розкриття загальнолюдського змісту і суспільного призначення культури;
- формування у студентів цілісної системи духовних цінностей, що сприятиме поглибленню гуманістичного потенціалу особистості;
- визначення ролі та місця особистості в культурному оточенні;
- розкриття змісту та форм діяльності сучасних культурних інституцій;
- визначення місця України у сучасній світовій спільноті;
- сприяти прискоренню процесу соціалізації студентів;
- формуванню культури мислення, поведінки;

- підвищення загальнокультурної та гуманітарної підготовки майбутніх спеціалістів.

У результаті освоєння студентами дисципліни повинні бути сформовані визначені освітньо-професійною програмою наступні **компетентності**:

загальні компетентності (ЗК)

КЗ.01- здатність до критичного мислення.

КЗ.02- здатність до комунікації.

КЗ.03- здатність до міжособистісного спілкування з представниками інших груп різного рівня (з експертами з інших галузей економічної діяльності, з фахівцями соціокультурної галузі).

КЗ.05- володіти вміннями і навичками самоосвіти та саморозвитку та збагачувати власну духовну культуру.

КЗ.10. - здатність до моделювання змісту навчання як найвища форма прояву творчого рівня мислення; уміння конструювати моделі, за їхньою допомогою будувати експерименти, аналізувати альтернативні варіанти та прогнозувати наслідки навчально-виховної діяльності; на основі отриманих результатів проектувати й коректувати управлінську діяльність.

фахові компетентності спеціальні (ФК)

ФК-01. Вміння спілкуватись у науковій, навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах. Здатність застосовувати методи педагогічної діяльності.

ФК-02.Вміння використовувати термінологію та понятійний апарат у дослідженнях в сфері культури, мистецтва та соціокультурних процесів.

ФК-04.Знання соціокультурних процесів у загальносвітовому та українському контексті, володіння методологічними основами дослідження соціокультурної діяльності.

ФК-07.Вміння виділяти специфіку управління та вплив масової культури, ЗМІ на формування та розвиток соціокультурного середовища.

ФК-13.Здатність до самостійного проектування та програмування соціокультурної, культурної, творчої діяльності.

Плановані результати освоєння освітньо-професійної програми:

ПРН-2.Знання основ філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

ПРН-3.Знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для засвоєння загально професійних дисциплін.

ПРН-11. Уміння управляти інформацією.

ПРН-20. Уміння працювати в команді і здатність учитися.

Структура навчальної дисципліни включає в себе два змістових модулі:

I модуль – **Онтологія культури**. Із позицій різних наукових підходів розглянуто основні культурологічні поняття, викладено проблеми типології та розвитку культури.

II модуль – **Феноменологія культури**. Проаналізовано різні форми існування культури:політична,художня,інформаційна культура та ін. Цей

модуль спрямований на усвідомлення особистістю як суб'єктом культурної творчості власної причетності до загальнолюдської діяльності.

Програма навчальної дисципліни «Культурологія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьог о	у тому числі				усьог о	у тому числі			
		лек	сем	інд. роб.	сам. роб.		лек	сем	Інд. роб.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль I. Онтологія культури										
Тема 1. Культурологія як наука. Культура та природа	8	2	2		4					
Тема 2. Культура та цивілізація. Культурна динаміка	6	2	2		2					
Тема 3. Типологія культури	6	2	2		2					
Тема 4. Культура ранніх цивілізацій Сходу: Єгипту, Месопотамії, Індії, Китаю	10	2	4		4					
Тема 5. Антична культура: стародавня Греція	8	2	2		4					
Тема 6. Самобутність давньоримської культури	8	2	2		4					
Змістовий модуль II. Феноменологія культури										
Тема 7. Політична культура	8	2	2		4					
Тема 8. Релігія як феномен культури.	8	2	2		4					
Тема 9. Художня культура. Культура	10	2	4		4					

управління										
Тема 10.										
Інформаційна культура	8	2	2		4					
Разом за 1 модуль	80	20	24		36					
Модуль 2										
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10			10						
Разом годин	90	20	24	10	36					

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Метою СРС є системне і послідовне засвоєння у повному обсязі навчальної програми та формування у студентів навичок самостійного набуття та поглиблення знань, розвиток професійної компетенції.

Основним завданням СРС є системне і послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної і науково-теоретичної) діяльності на рівні європейських і світових стандартів.

За своєю суттю самостійна робота є активною розумовою діяльністю студента, пов'язаною з виконанням навчального завдання. Наявність завдання і цільової установки на його виконання вважається характерними ознаками самостійної роботи. Під час самостійної роботи студенти мають змогу краще використати свої індивідуальні здібності. Вони вивчають, конспектують літературні джерела, за потреби повторно перечитують, звертаються до відповідних довідників і словників. Все це сприяє глибокому осмисленню навчального матеріалу, виробляє в студентів цілеспрямованість у здобутті знань, самостійність мислення. Самостійна робота здійснює і виховний вплив на студентів, сприяючи формуванню і розвитку необхідних моральних якостей. Самостійна робота з курсу «Культурологія» передбачає опрацювання студентами окремих тем або питань, які не висвітлювались з тих чи інших причин у лекційному курсі, розв'язання тестових завдань.

Зміст та рекомендації самостійної роботи за темами

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль I. Онтологія культури

Тема 1. Культурологія як наука. Культура та природа.

Культура як предмет культурології. Культура: поняття, зміст, структура, функції. Методи культурологічних досліджень. Основні ідеї та концепції культурології. Д.Віко, К.Леві-Стросс, Б.Малиновський. А.Крьобер, В.Дільтей, Г.Ріккерт та ін. Роль і місце культурології в системі гуманітарного знання. Закон спадкоємності і розвитку культур. Масова культура. Елітарна культура. Національна культура. Національна свідомість і національна культура – неодмінні ознаки духовності народу. Тривимірний модель культури. Основні напрями в культурології. Українська культурологічна

думка. Г.Сковорода. Т.Шевченко. Л.Українка. М.Драгоманов. І.Франко та ін. В. Становлення школи пов'язане насамперед з В.Перетцем. І.Крип'якевич. Д.Дорошенко. Д.Чижевський, Д.Антонович, І.Огієнко та ін.

Глосарій: *культура, культурологія, соціально-етнографічні позиції, культурологічні концепції, предмет, методи досліджень, масова культура, елітарна, національна культура, модель культури.*

Завдання для теми 1.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Охарактеризувати предмет, методи досліджень культурології.
- 4.Засвоїти поняття «масова культура», «елітарна», «національна культура».

Запитання до самоконтролю знань:

- 1.Як змінювалися підходи до визначення поняття «культура»?
- 2.Які є основні структурні елементи культури?
- 3.У чому полягає сутність основних функцій культури? У яких формах культури виявляється кожна з них?
- 4.Назвіть основні концепції культури, розкрити їхню сутність.
- 5.Схарактеризуйте етапи становлення української культурологічної думки. Її найяскравіші представники.

Базова література:

- 1.Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид. перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.5-19; 22-40.
- 2.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид., виправ. й доп - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.14-53.
- 3.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.: Центр учбової літератури. 2012.- 400с. - С.8-40.

Тема 2. Культура та цивілізація. Культурна динаміка.
Цивілізація: поняття, сутність. Підходи до визначення сутності цивілізації. Типологія цивілізацій. Інтерпретації поняття цивілізація в філософських та культурологічних світових школах. Л.Морган, Ф.Енгельс, О.Шпенглер, А.Тойнбі, О.Галецький, М.Данилевський та ін. Соціокультурний процес. Динаміка процесу. Макро- і мікродинамічні моделі культури. Історична періодизація розвитку культури. Генезис культури.

Глосарій: *цивілізація, «культура виховання», «культура вміння», культурно-історичний тип, культурно-цивілізаційний розвиток, макродинамічні моделі культури, ознаки цивілізації, соціокультурний комплекс.*

Завдання для теми 2.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Охарактеризувати зміст поняття цивілізація.
- 4.Засвоїти зміст ознак цивілізацій, «культурно-історичні типи».

Запитання для самоконтролю знань:

- 1.Дайте визначення цивілізації, її характерні ознаки.
- 2.Назвіть основні підходи до визначення поняття цивілізація.

3. Чим пояснюється багатозначність тлумачення поняття “ цивілізація ”?
4. У чому полягають основні суперечності сучасної культури і цивілізації? Визначте причини цих суперечностей.
5. За якими ознаками можна типологізувати цивілізації?

Базова література:

1. Культурологія: теорія та історія культури: Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид., перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.46-57; 58-74.
2. Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп. -К.: Університет «Україна». 2006.- 323с. -С.57-80.
3. Основи культурології: Навч. посіб./за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.: Центр учбової літератури. 2012.- 400с. - С.62-67.

Тема 3. Типологія культури.

Основні підходи до типології культури. Особливості первісної культури. Ритуал та його функції у первісному суспільстві. Міфологія, магія, релігія. Міфологічний світогляд первісної людини. Походження мистецтва та його функції. Е.Тейлор про первісну культуру. Матеріальна культура. Культура Стародавнього Сходу. Кратка характеристика: релігійно-міфологічне сприйняття світу; Антична культура. Християнство як духовний стрижень середньовічної культури. Основні субкультури середньовічного суспільства. Гуманістична ідеологія епохи Відродження. Культура Просвітництва. Європейська культура XIX-XX ст. Субкультура. Контркультура.

Глосарій: *первісність, міф, релігія, шаманство, ритуал, культ, анімізм, феномен царя-бога, релігійно-філософська думка, ідея безсмертя, періоди античності, антропоморфізм, узагальнений образ людини, юриспруденція, християнство, католицька церква, протестантизм, ренесансний світогляд, європейське просвітництво, моральні цінності, совість, свобода, буржуазна революція, пролетаріат, класицизм, національна мистецька школа.*

Завдання для теми 3.

1. Скласти термінологічний словник.
2. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
3. Охарактеризувати поняття «субкультура», «етнос», «контркультура».
4. Засвоїти основні етапи європейської культури.
5. Засвоїти художні стилі в європейській культурі XVII-XX ст.
6. Опанувати зміст «ренесансний світогляд».

Запитання для самоконтролю знань:

1. Які чинники відіграють вирішальну роль у забезпеченні життєдіяльності етносу?
2. Що таке субкультура? Які функції виконують субкультури в розвитку суспільства?
3. Визначте роль і місце субкультури в динаміці розвитку культури.
4. Яке позитивне і негативне значення відіграють у суспільстві контркультури?
5. Які фактори сприяли переходу людства від первісності до цивілізації?
6. Охарактеризуйте основні етапи європейської культури Середньовіччя.

7.Значення та роль європейської культури у формуванні загальної культурної спадщини людства.

8.Назвіть художні стилі в європейській культурі XVII-XX ст.

Базова література:

1.Культурологія:теорія та історія культури: Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-те вид.,перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С. 90-95; 106-123.

2. Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид,виправ. й доп. -К.: Університет «Україна». 2006. - 323с.- С.81- 92.

3.Основи культурології:Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012.- 400с. –С.165-172.

Тема 4. Культура ранніх цивілізацій Сходу: Єгипту, Месопотамії, Індії, Китаю.

Загальна характеристика раннього цивілізаційного розвитку Стародавнього Сходу:шумерсько-вавилонської цивілізації, єгипетської, китайської, індійської. Географічне положення. Природні умови. Клімат. Хронологія розвитку цих цивілізацій, їх соціально-політична характеристика як східних деспотій, сакралізація життя суспільства, суспільний поділ праці. Виникнення і розвиток державних утворень, організація управління державами.

Глосарій:*клинопис,астрономія, наукові знання, «Кодекс законів», міфотворчість,релігійно-філософські твори,іригаційна система,ієрогліфічне письмо,система писемності,потойбічний світ,заупокійний культ, гробниці,піраміди,монументальність.*

Завдання для теми 4.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Охарактеризувати особливості суспільних відносин цивілізацій Сходу.
- 4.Засвоїти особливості архітектури, літератури стародавнього Сходу.

Запитання для самоконтролю знань:

1. Назвіть основні літературні жанри Стародавнього Єгипту і Месопотамії.
- 2.Дайте порівняльну характеристику архітектури і мистецтва Стародавнього Єгипту і Месопотамії.
- 3.Охарактеризуйте розвиток наукових знань у стародавньому Єгипті та Месопотамії.
- 4.Культурні здобутки ранніх цивілізацій Сходу.

Базова література:

1.Культурологія:теорія та історія культури: Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-те вид.,перероб. й доп - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.85-109.

2. Герчанівська П.Е. Культурологія:Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид,виправлено й доп. - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.92-100.

3.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012. - 400с.- С.138-148.

Тема 5. Антична культура: стародавня Греція.

Характерні риси давньогрецької цивілізації. Егейська цивілізація. Релігія, міфологія. Феномен давньогрецького чуда: філософія, наука, література і

мистецтво. Формування філософських шкіл. Видатні пам'ятки архітектури. Сценічне мистецтво.

Глосарій: *логос, гармонія і пропорція, індивідуалізм, раціоналізм, поліс, етика, мораль, натурфілософія, ордер, курос, кора, філософсько-естетична думка, ідеалізм, дифірамби.*

Завдання для теми 5.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Охарактеризувати особливості полісної структури в розвитку культури.
- 4.Засвоїти культурні здобутки стародавньої Греції.
- 5.Засвоїти концепції філософських шкіл.
- 6.Ознайомитись з особливостями «нової» літератури.

Запитання для самоконтролю знань:

- 1.У чому полягає роль полісної структури в розвитку культури?
- 2.Назвіть пануючий вид старогрецького мистецтва, причини його домінування.
- 3.Що саме забезпечило швидке культурне зростання Римської держави?
- 4.Назвіть принципові відмінності між грецькою та римською культурами?
- 5.Схарактеризуйте античну спадщину на території України.

Базова література:

- 1.Культурологія: теорія та історія культури: Навч. посіб./ за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид., перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.110-144.
- 2.Основи культурології: Навч. посіб./ за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.: Центр учбової літератури. - 2012. -400с.- С.156-161.

Тема 6. Самобутність давньоримської культури.

Від громадянина до підданого. Від релігії общини до світової релігії. Особливості давньоримської науки. Період республіки. Культ влади та державності. Політика і право. Відмінність античності від давньосхідної культурної традиції. Українська культура на перехресті скіфо-сарматського та античного світів.

Глосарій: *космополітизм, понтифікі, базиліки, римські стоїки, імперія, скульптурний портрет, юриспруденція.*

Завдання для теми 6.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Охарактеризувати особливості полісної структури в розвитку культури.
- 4.Засвоїти культурні здобутки стародавнього Риму.
- 5.Уявити відмінності між грецькою та римською культурами.
- 6.Засвоїти архітектурні пам'ятки стародавнього Риму.

Запитання для самоконтролю знань:

- 1.У чому полягає роль полісної структури в розвитку культури?
- 2.Назвіть пануючий вид старогрецького мистецтва, причини його домінування.
- 3.Що саме забезпечило швидке культурне зростання Римської держави?
- 4.Назвіть принципові відмінності між грецькою та римською культурами?

5.Схарактеризуйте античну спадщину на території України.

Базова література:

- 1.Культурологія:теорія та історія культури:Навч. посіб. /за ред. І.І.Тюрменко.3-тє вид.,перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.110-144.
- 2.Основи культурології:Навч. посіб./ за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. - 2012. -400с.- С.156-161.

Змістовий модуль II. Феноменологія культури

Тема 7. Політична культура

Поняття «політична культура» в літературі інтерпретується неоднозначно. Американський соціолог Г. Алмонд, приміром, розглядав політичну культуру як особистісний тип орієнтації на політичну дію, що відображує специфіку кожної політичної системи. Політична культура:поняття, структура, типологія, функції політичної культури. Загальні засади формування політичної культури в європейському,українському середовищі. Проблеми сучасної української та європейської політичної культури у молодіжному середовищі. Політичне самопізнання, політична свідомість.

Глосарій:*політична культура, політичні інтереси,політична свідомість, підданська, патріархальна політична культура,буржуазно-демократична політична культура політичне мислення,поведінка.*

Завдання для теми 7.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Засвоїти зміст поняття «політична культура», її елементи,особливості.
- 4.Уявити функції, загальні засади політичної культури.
- 5.Засвоїти елементи,які впливають на формування політичної культури суспільства,особистості.

Запитання для самоконтролю знань:

- 1.Політична культура:поняття,структура.
- 2.У чому полягає зміст поняття «політичне самопізнання», «політична свідомість».
- 3.Які функції політичної культури.
- 4.Назвіть загальні засади формування політичної культури в суспільстві.
- 5.Політичний режим та політична культура: їх особливості.

Базова література:

1. Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид,виправ. й доп. - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.150-158.

Тема 8. Релігія як феномен культури

Поняття,структура,сутність релігії. Типологія,функції релігій. Світові релігії. Особливості. Християнство і культура. Релігія в сучасному суспільстві. Символізм. Національно релігійне життя формує національно релігійну свідомість, яка охоплює основні компоненти: культуру, мову, звичаї.

Глосарій:*пошук істини,пізнання об'єктивного світу,релігія, ідеалізм, релігійний культ,феномен віри, релігійна свідомість, ритуал, молитва,світові релігії.*

Завдання для теми 8.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Уяснити типи,функції релігій.
4. Релігія в сучасному суспільстві.

Запитання для самоконтролю знань:

- 1.Розкрити зміст основних концепцій світових релігій.
- 2.Назвіть типи,функції релігій.
- 3.Розкрити зміст поняття «національна релігійна свідомість».
- 4.Виявити проблеми в сучасному суспільстві релігійної тематики.

Базова література:

- 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп -К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.149-172; 174-180.
- 2.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.: Центр учбової літератури. 2012. - 400с. - С.69-72.

Тема 9. Художня культура. Культура управління.

Художня культура: поняття, сутність, структура художньої культури. Теорії походження мистецтва. Ф.Шіллер, Й.Хейзинг, З.Фрейд. Види, функції мистецтва. Система відтворення і функціонування художніх цінностей. Х.Ортега. Декоративне мистецтво. Музика. Танець, кіно. Культура управління: поняття, структура і функції культури управління.

Глосарій: *художня культура, «картина світу», уява і свідомість людини, художній образ, художні цінності, література, скульптура, музика, танець, кіно, культура управління.*

Завдання для теми 9.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Засвоїти зміст поняття «художня культура», «картина світу».
- 4.Розкрити структуру, функції культури управління.
- 5.Виявити чинники, які впливають на формування культури спілкування.

Запитання до самоконтролю знань:

- 1.Художня культура: поняття, структура.
- 2.Визначити сутність поняття «картина світу».
- 3.Розкрити зміст теорій походження мистецтва.
- 4.Функції, види мистецтва.
- 5.Культура управління: поняття, зміст, структура, функції.

Базова література:

- 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І. Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.181-192; 193-211.

Тема 10. Інформаційна культура.

Інформаційна культура: поняття, структура, принципи, вплив на суспільство. Людина у просторі інформаційної культури. Масова інформація, правова інформація.

Глосарій: культура управління, культура умов праці, інформаційне суспільство, інформація.

Завдання для теми 10.

- 1.Скласти термінологічний словник.
- 2.Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
- 3.Засвоїти поняття «інформаційна культура».
- 4.Структура, функції інформаційної культури.

Запитання до самоконтролю знань:

- 1.Інформаційна культура: поняття, зміст, структура, функції.
- 2.Назвіть види інформації.
- 3.Як інформаційна культура впливає на суспільство, людину.
- 4.Проблеми інформаційної культури в сучасному суспільстві.

Базова література:

- 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І. Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.181-192; 193-211.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Змістовий модуль 1. <i>Онтологія культури</i>		
1	Культурологія як наука. Культура та природа 1.Культура як предмет культурології. 2.Культура:поняття,сутність,функції. 3Предмет,об’єкт,суб’єкт науки. 4.Специфіка культурології. 5.Культурологічні праці європейських теоретиків. 6.Основні школи в культурології ХХ ст.. Рекомендована література: 1.Культурологія:теорія та історія культури:Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид. перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.5-19; 22-40. 2.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид.,виправ. й доп - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.14-53. 3.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012.- 400с. - С.8-40.	2
2.	Культура та цивілізація. Культурна динаміка. 1.Інтерпретації поняття «цивілізація». 2.Теорія О.Шпенглера про цикл життя «культурних організмів» 3.Культура і суспільство. 4.Культура і особистість. 5.Соціальні функції культури. 6. Культура як загальний спосіб самореалізації особистості. Рекомендована література: 1. 1.Культурологія:теорія та історія культури:Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко.3-тє вид.,перероб. й доп - К.: Центр учбової	2

	літератури. 2010.-370с. - С.46-57; 58-74. 2.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп -К.: Університет «Україна». 2006.- 323с. -С.57-80. 3.Основи культурології:Навч. посіб./за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012.- 400с. - С.62-67.	
3.	Типологія культури 1.Генезис культури. 2.Особливості первісної культури. 3.Міфологічний світогляд первісної людини. 4.Ритуал,обряди. Ранні форми релігійних вірувань. 5. Виникнення мистецтва та його функції. 6.Загальна характеристика культури Стародавнього Сходу,античного світу. Рекомендована література: 1.Культурологія:теорія та історія культури: Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид.,перероб. й доп. - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С. 90-95; 106-123. 2. Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп. -К.: Університет «Україна». 2006. - 323с.- С.81- 92. 3.Основи культурології:Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012.- 400с. –С.165-172.	2
4.	Культура ранніх цивілізацій Сходу:Єгипту, Месопотамії, Індії, Китаю. 1.Загальна характеристика раннього цивілізаційного розвитку Стародавнього Сходу. 2.Розвиток державних утворень, організація управління державами. 3.Особливості літератури. 4.Видатні пам'ятки архітектури, особливості. 5.Філософські школи Китаю,Індії Рекомендована література: 1.Культурологія:теорія та історія культури: Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид.,перероб. й доп - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.85-109. 2.Герчанівська П.Е. Культурологія:Навч. посіб. /за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид, виправлено й доп. - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.92-100. 3.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. 2012. - 400с.- С.138-148.	4
5.	Антична культура:стародавня Греція 1.Періоди культурного розвитку античного світу. 2. Домінанти світосприймання мешканцями Еллади. 3. Музика і театр. Архітектура і скульптура. 4.Проекти ідеальних держав Платона,Аристотеля. Рекомендована література: 1.Культурологія:теорія та історія культури:Навч. посіб./за ред. І.І.Тюрменко. 3-тє вид.,перероб. й доп - К.: Центр учбової	2

	літератури. 2010.-370с. - С.110-144. 2.Основи культурології:Навч. посіб./ за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. - 2012. -400с.- С.156-161.	
6.	Самобутність давньоримської культури 1.Періодизація римського історико-культурного розвитку 2.Особливості теорії космополітизму 3.Видатні події в давньоримській літературі 4.Римські юристи 5.Видатні пам'ятки архітектури Рекомендована література: 1.Культурологія:теорія та історія культури:Навч. посіб. /за ред. І.І.Тюрменко.3-тє вид.,перероб. й доп - К.: Центр учбової літератури. 2010.-370с. - С.110-144. 2.Основи культурології:Навч. посіб./ за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури. - 2012. -400с.- С.156-161.	2
Змістовий модуль II. <i>Феноменологія культури</i>		
7.	Політична культура 1.Сутність та функції політичної культури. 2.Типи політичної культури 3.Політична культура як соціальне явище 4.Політична субкультура. Рекомендована література: 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид,виправ. й доп. - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.150-158.	2
8.	Релігія як феномен культури 1.Культура і особливості світових релігій 2.Релігійні вірування у процесах становлення цивілізації і культури 3.Християнство і культура 4.Релігія в сучасному суспільстві Рекомендована література: 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб./за ред. В.І.Панченко. 2-ге вид,виправ. й доп -К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.149-172; 174-180. 2.Основи культурології:Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. - К.:Центр учбової літератури.2012. - 400с. - С.69-72.	2
9.	Художня культура. Культура управління. 1.Універсализм культурного процесу. 2.Неокласицизм,романтизм,реалізм,імпресіонізм:зміст,основне значення в художній національній культурі. 3.Культура управління:зміст,сутність,функції,роль. 4.Інформаційна культура:поняття,зміст,структурні елементи. 5.Значення інформаційної культури в сучасному просторі. Рекомендована література: 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І. Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп. - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.181-192; 193-211.	4
10.	Інформаційна культура	2

	1.Інформаційна культура: поняття, зміст, структурні елементи. 2.Значення інформаційної культури в сучасному просторі. 3.Вплив інформаційної культури на формування мислення людини, її поведінки. Рекомендована література: 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. /за ред. В.І. Панченко. 2-ге вид, виправ. й доп - К.: Університет «Україна». 2006. - 323с. - С.181-192; 193-211.	
	Разом годин	24

Модуль 2. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Мета індивідуального навчально-дослідного завдання полягає в набутті навичок самостійної підготовки доповіді.

Завдання: протягом вивчення курсу студент повинен навчитися працювати з бібліотечним каталогом, необхідною літературою.

№	Вид роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання систематичного каталогу наукової бібліотеки ПНПУ імені К. Д. Ушинського.	4
2.	Робота з джерелами та науковою літературою.	4
3.	Робота над підготовкою змісту реферату та доповіді.	2
	Разом годин	10

Рекомендовані теми доповідей

- 1.Масова культура и проблема духовного споживання
- 2.Контркультура як явище сучасної культури
- 3.Взаємодія культур як чинник соціокультурного процесу.
- 4.Мультикультуралізм і локальність в історичній динаміці культурних форм.
5. Проблема життя і смерті людини Стародавнього Сходу
6. Ідеї гуманізму в культурі епохи Відродження
7. Культура Просвітництва. Основні риси
8. Європейська культура XIX ст.: особливості, протиріччя в літературі.
9. Художні стилі в європейській культурі
- 10.Художні течії XX століття (модернізм, абстракціонізм, експресіонізм, дадаїзм, сюрреалізм, фонізм, постмодернізм)
11. Національні культури в умовах глобалізації
12. Українська культура в глобалізованому світі
13. Політична культура як соціокультурне явище
14. Місце і роль релігії в духовній культурі суспільства
15. Канони, традиції та інновації в мистецтві
16. Роль культури управління в людській діяльності
17. Мистецтво управління конфліктами
18. Мистецтво встановлення ділових контактів
- 19.Система освіти в умовах інформаційного суспільства. Болонський процес

20.Сутність інформаційної культури та її роль у житті людини і суспільства.

Питання до заліку

- 1.Культура як соціальне явище,поняття,структура,функції
- 2.Основні концепції культури
- 3.Філософія Гегеля як теорія культури
- 4.Філософія культури Шпенглера
- 5.Типологія культури
6. Риси національної культури.
7. Елементи первісної культури.
- 8.Поняття «цивілізація»
- 9.Міфологія:поняття,особливості,значення
- 10.Контркультура:поняття
- 11.Загальна характеристика культурного надбання стародавніх цивілізацій
- 12.Релігія і культура стародавніх цивілізацій
- 13.Архітектурні особливості стародавніх цивілізацій, видатні пам'ятки
- 14.Наукові досягнення стародавнього Китаю
- 15.Характерні риси давньогрецької культури (періоди)
- 12.Давньогрецька наука.
- 13.Наука у стародавньому Римі.
- 14.Антична міфологія, античні філософські школи
- 15.Антична література.
- 16.Особливості архітектури та скульптури стародавнього Риму
- 17.Сім чудес світу.
- 18.Загальні особливості середньовічного світо пізнання, світорозуміння.
- 19.Вплив християнства на розвиток культури середньовічної Європи.
- 20.Романський і готичний архітектурні стилі: особливості,видатні пам'ятки
- 21.Особливості середньовічної Західноєвропейської науки і освіти.
- 22.Концепція людини в епоху Відродження, її втілення в мистецтві
- 23.Титани Відродження
- 24.Процес реформації в середньовічному суспільстві:протестантизм
- 25.Реформація і Відродження: відмінність у світо пізнанні
- 26.Просвітницька Європа, Росія: особливості,реформи,їх зміст
27. Бароко і класицизм в архітектурі.
28. Романтизм як художній метод.
29. Література Романтизму.
30. Розвиток національних музичних шкіл європейських народів.
31. Наукові досягнення 18 – 19 століть.
- 32.Видатні досягнення російської,української літератури 19 століття.
- 33.Інформаційна культура як елемент загальної культури людства:визначення,зміст
- 34.Складові інформаційної культури,ознаки
- 35.Вплив інформаційної культури на суспільство,людину
- 36.Спецефічність інформаційної культури
- 37.Культура і особливості світових релігій

- 38.Релігія і сучасна культура
- 39.Культура управління: поняття,сутність,функції,структура
- 40.Культура управління в сучасному українському суспільстві
- 41.Політична культура:сутність, структура,функції,зміст
- 42.Політична культура і політична свідомість
- 43.Художня культура: зміст поняття,класифікація видів мистецтва
- 44.Жанрові системи різних видів мистецтва
- 45.Наукове вивчення мистецтва (18ст Вольтер,Дідро,Лессінг,Кант...)

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів,виділених на завдання):

% - завдання не виконане;

40%- завдання виконано частково,висновки не аргументовані і не конкретні;

60% - завдання виконано повністю,висновки містять окремі недоліки,судження студента не достатньо аргументовані,доповідь підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80%- завдання виконано повністю,проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно,вчасно і без зауважень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

- 1.Герчанівська П.Е. Культурологія: Навч. посіб. -2- ге вид,виправ. і допов./за ред. В.І.Панченко.- К.: Університет «Україна». 2006. - 323с.
- 2.Зайцев М.О. Культурологія: Навч. посіб. / М.О. Зайцев. — К.: Персонал, 2010. — 127 с.
- 3. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посібник/ За ред. С. М. Канчука,В. Ф. Остафійчука. – К., 2004. – 358 с.
- 4. Історія світової та української культури: Підручник / В. Гречанко, І Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. – К.,2002. – 464 с.
- 5.Кармин А.С.Культурологія: Учебн. для вузов. - Спб.: Изд-во «Лань»,2001.- 237с.
- 6. Кордон М.В. Українська і зарубіжна культура: Підручник /М.В.Кордон. – К.,2005.- 584с.
- 7.Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів /За.ред. В.М.Пічі – Л.,2003. -339 с.
- 8. Культурологія: теорія та історія культури: Навч. посібник 3-є вид./ за ред. І. І. Тюрменко. – К.,2010. – 370с.
- 9.Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. 5-те вид./ М.М. Закович [та ін.]. — К.: Знання, 2010. —589 с.
- 10.Культурологія. Хрестоматія: Навч. посібник / Б.І. Білик (авт.-уклад.). — К.: КНТЕУ, 2006. —238 с.
- 11.Основи культурології: Навч. посіб. /за ред. Л.О.Сандюк, Н.В.Щубелки. К.:Центр учбової літератури. 2012. -400с.

Допоміжна

- 1.Безклубенко С. Г. Відеологія: основи теорії екранних мистецтв. – К., 2004. – 327 с.
- 2.Брунов Н. Очерки по истории архитектуры. – Т. 1- 2. – М., 2003.
- 3.Белик А.А. Культурология: Антропологические теории культур: Учеб. пособ./ А.А. Белик.— М.: Российский гос. гуманитар. ун-т., 2000. — 240 с.
- 4.Бердяев Н.А. Философия неравенства/ Н.А. Бердяев. — М.: Има-пресс,1990. — 288 с.
- 5.Вебер М. Протестанська етика і дух капіталізму: Пер. з нім. О.Погорелова / Макс Вебер.

- К.: Основи, 1994. — 261 с.
- 7.Владимиров Л. И. Всеобщая история книги. Древний мир. Средневековье. Возрождение. XVIII век. — М., 1988. — 334 с.
- 8.Гіптерс З.В. Культурологічний словник-довідник. — К., 2006. — 328 с.
- 9.Герчанівська П.Е. Українська народна культура: християнський вимір: [монографія] /П.Е.Герчанівська. — К.: Університет «Україна», 2011. —426с.
- 11.Гуревич П.С. Культурология: Учебник / П.С. Гуревич. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Гардарики, 2002. — 280 с.
- 12.Данилевский Н.Я. Россия и Европа: Взгляд на культурные и политические отношения Славянского мира к Германо-Романскому/ Н.Я. Данилевский. — М.: Изд-воЭсмо, 2003. — 640 с.
13. Димитрова Л.М. Соціологія управління та організацій: Навч. посіб. / Л.М. Димитрова. — К.: ІВЦ “Видавництво “Політехніка”, 2005. — 156 с.
- 19.Доусон К.Г. Религия и культура / К.Г. Доусон. —СПб.: Алетейя, 2000. —281 с.
- 20.Єфремов О.В. Мистецтво управління: Навч. посібник. / О.В. Єфремов, І.З. Барч. — К.: ВПОЛ, 1994. — 144 с.
- 21.Информационная культура / Л.С.Винарик, А.Н.Щедрин, А.С.Гинкул и др. — Донецк : Институт экономики промышленности НАНУ, 1999. — 41 с.
- 22.История мировой культуры / Ред. Драч Г.В. — Ростов н/Д : Феникс, 2000. —152 с.
- 23.Довжик І. В. Історія культури України: Підручник. — Луган., 2009. — 552 с
- 24.Іваненко В.В. Історія української культури: навч. посіб. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчук. — Дніпропетровськ : ДНУ, 2010. — 99 с
25. История печати. Антология в 2 т. — М., 2001.
- 31.История письма: Эволюция письменности от ДревнегоЕгипта до наших дней./ Пер. с нем. — М., С-Пб., 2002. — 400 с.
- 32.История философии: Запад – Розсип – Восток/ Под. ред. Н. В. Мотрошиловой. — Кн.. 1 – 2. — М., 1993 – 1996.
- 33.Культурология. XX век.: Энциклопедия./ Гл. ред.-сост. С.Я. Левит. — Т. 1. — С-Пб., 1998. — 448 с.
- 34.Колодний А.М. Феномен релігії: природа, структура, функціональність, тенденції / А.М. Колодний. — К.: Світ знань, 1999. — 55 с.
- 36.Кривцун О.А. Эволюция художественных форм: Культурологический анализ / О.А. Кривцун. — М.: Наука, 1992. — 303 с.
- 37.Кравец А.С. Наука как феномен культуры/ А.С. Кравец. — Воронеж: «Истоки», 1998. — 92 с.
- 38.Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура/ А.Ф. Лосев. — М.: Политиздат, 1991. — 525с.
39. Людина і культура в умовах глобалізації / В.С.Лук’янець та ін. — К.: Парапан, 2003. — 397 с
- 40.Мень А. Историярелиги: В 7 т. — М., 1991 – 1995.
- 41.Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори: Пер з ісп./ Х. Ортега-і-Гасет.— К.: Основи, 1994-420
42. Палеха Ю.І. Ключі до успіху або організаційна та управлінська культури. Навч. посібник / Ю.І. Палеха. — 2-ге вид. доп. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2002. — 337 с.
43. Поліщук Е.П. Історія культури: Короткий довідник. — К.,2000. — 196 с.
- Религиозные традиции народов мира: В 2 т. — М., 1996.
- 48.Словарь по мировой художественной культуре / Т.Г. Грушевицкая, М.А. Гузик, А.П. Садохин. — М.: Академия, 2001. — 403 с.
- 49.Современный словарь по культурологии/ В.В. Юрчук (авт.-сост.). — Минск: Современное слово, 1999. — 733 с.
- 50.Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество/ П. Сорокин. — М.: Политиздат, 1992. — 544с.
- 51.Тойнби А.Дж. Постижение истории : Сборник / А. Дж. Тойнби; Е.Д.Жарков (пер. с англ.).

- М.: Прогресс, Культура, 1996. — 608 с.
52. Традиции в истории культуры / Ред. В. А. Карпушин. — М, 1978. — 259 с.
53. Художественная культура: понятия и термины. — М., 1978. — 208 с.
54. Шеллинг Ф.В. Философия искусства / Ф.В. Шеллинг; П.С. Попов (пер. с нем.). — М.: Мысль, 1999. — 607 с.
55. Шейко В.М. Історія української художньої культури: Підручник для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури / В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська; Харківська держ. академія культури. — Х.: ХДАК; Регіон-інформ, 2003. — 180 с.
56. Шпенглер О. Закат Европы: Очерки морфологии мировой истории : В 2 т. / О. Шпенглер. — М.: Мысль, 1998. — Т.2: Всемирно-исторические перспективы. — 606 с.
57. Юдкін-Ріпун І.М. Культурологія просвітництва: Навч. посіб. для студ. мистец. Вузів / І.М. Юдкін-Ріпун. — К.: ІМФЕ НАНУ, 1999. — 200 с.

Електронні ресурси

<http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html>.

http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека

Найбільші бібліотеки світу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Найбільші_бібліотеки_світу

Сайт журнал «Нематериальное наследие. Вестник»: <http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=EN&pg=home>

<http://lib.ru/CULTURE/> – бібліотека з культурології

http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/INDEX_CULTUR.php – бібліотека з культурології (Гумер)

<http://www.culture-history.kiev.ua/> – історія світової культури

<http://www.niv.ru/doc/culture/lectures-radugin/index.htm> – електронний навчальний посібник з культурології під редакцією Радугіна А.А.

6. <http://www.ido.rudn.ru/ffec/cult-index.html> – електронний навчальний посібник з культурології під редакцією Дорогова Л.Н., Пиханов Ю.В.

<http://ellib.org.ua/books/files/culture/kult/index.html> – електронний навчальний посібник з культурології

Тестові завдання: Варіант 1

1. Культурологія — це: ☐

- соціальна наука;

- економічне знання;

☑- політична наука;

- технічна наука; ☐

- інтегративне гуманітарне знання.

2. У науковій літературі поняття «друга природа» використовується у такому розумінні: ☐

- суспільство; ☐

- культура;

☐ - техніка;

☐ - освіта;

-☐ усе перелічене.

3.Автором теорії, згідно з якою культура основана на приниженні і подоланні нахилів, є: ☐

- Г. Спенсер;

- О. Шпенглер; ☐

- З. Фрейд; ☐

-Дж. Фрезер;

☐ -Й. Хейзинга.

4. Принцип типології культур, оснований на протиставленні безкорисливо-духовних начал, притаманних культурі, і споживацьких, характерних для цивілізації, запропонував: ☐

- М. Данилевський;

-☐ О. Шпенглер;

-☐ Г. Спенсер; ☐

- Л. Гумільов; ☐

- П. Сорокін.

5. Правильним визначенням поняття «типологія культури» є таке: ☐

- метод наукового пізнання, який ґрунтується на розчленуванні систем об'єктів і їх групуванні за допомогою узагальненої, ідеалізованої моделі або типу; ☐

- результат типологічного опису і спостереження;

- розроблення ідеальних образів-схем, що дозволяють упорядкувати емпіричний матеріал; ☐

- усе перелічене вище; ☐

- усе перелічене вище, крім зазначеного у першому пункті.

6.Термін «культура» як науковий почали використовувати в європейській історико-філософській літературі: ☐

- в античний період; - в епоху Відродження; - в епоху Просвітництва (з другої половини XVIII ст.); - у XX столітті;-☐ усе перелічене неправильне.

7.Символ — це: ☐

- умовний знак;

- перелічене; ☐

- усе перелічене, крім зазначеного у другому пункті.

8. Хронологічні межі культури Середньовіччя:

- X–XV ст.;

-☐ IV–XV ст.;

- XII–XIII ст.;
 - X–XIII ст.; ☐
 - XI–XIV ст.
10. Засновником буддизму є:
- Соманатха;
 - Сиддхартха Гаутама Шак'ямуні;
 - ☐ Вішну;
 - Рішабха;
 - ☐ Пандитаचार'я.

Варіант 2

1. Термін «культурологія» вперше запропонував (у праці «Наука про культуру») і визначив предметне коло культурології та методи її дослідження:

- Т. Парсонс; ☐
- Л. Уайт;
- ☐ Е. Тайлор;
- О. Шпенглер;
- ☐ А. Редкліф-Браун.

2. Німецький філософ і історик О. Шпенглер викладає свої думки про культуру у праці:

- «Феномен людини»;
- «Ідеї до філософії історії людства»;
- «Незадоволення культурою»;
- «Занепад Європи»;
- «Три лики культури».

3. Думка, що кожен культурний організм у своєму розвитку рухається природнім колом: народжується, досягає свого розквіту і вироджується, добігаючи свого природного кінця; умираючи, культура перероджується у цивілізацію, в якій панує техніцизм, а на зміну творчості приходять безпліддя та окостеніння, належить ученому:

- Ф. Боасу;
- Л. Гумільову; ☐
- Б. Малиновському;
- О. Шпенглеру;
- М. Данилевському.

4. Правильне визначення поняття «міф» — це:

- оповідання про богів, духів, обожнених героїв і першопредків, що виникли у первісному суспільстві;
- хибні, відірвані від дійсності концепції, уявлення;
- продукт людської думки, форма відображення дійсності;
- перші два визначення — правильні;
- усі визначення — неправильні.

5. Релігія, поширена у давній і ранньосередньовічній Середній Азії, Ірані, Афганістані, Азербайджані та деяких інших країнах Середнього Сходу,

для якої священним текстом є «Авеста», а основними принципами: протиставлення двох вічних начал — добра і зла, боротьба між якими є змістом світового процесу; віра в кінцеву перемогу добра, що втілюється в образі верховного бога Ахурамазди, називається:

- даосизм;
- синтоїзм;
- джайнізм;
- сикхізм;
- зороастризм.

6. Культурний тип, який О. Шпенглер уважав таким, що перебуває у стадії виникнення, — це:

- слов'янський;
- американський;
- японський; [2]
- австралійський;
- російсько-сибірський.

7. Правильне визначення терміна «культура» є таким:

- сукупність штучних порядків і об'єктів, створених людьми як додаток до природних, засвоєних форм людської поведінки, здобутого знання, образів самопізнання і символічних позначень навколишнього світу;
- оброблене середовище існування людей, яке організоване завдяки застосуванню специфічних людських засобів (технологій) діяльності і насичене продуктами (результатами) цієї діяльності;
- знакова модель дійсності; [2]
- усе перелічене;
- усе перелічене, крім зазначеного у третьому пункті.

8. Автор твору «Первісна культура»:

- Ю. Лотман;
- Е. Тайлор;
- Л. Уайт;
- А. Кребер;
- А. Редкліф-Браун.

9. Соціокультурна суперсистема, яку П. Сорокін трактує як уніфіковану систему культури, що ґрунтується на принципі надчуттєвості і надрозумності Бога як єдиної реальності і цінності, називається: [2]

- чуттєвою;
- ідеалістичною;
- ідеаціональною;
- єгипетською; [2]
- індійською.

10. Термін, що використовують для означення віри в існування надприродних властивостей матеріальних об'єктів, культу неживих предметів, — це:

- тотемізм;
- магія;

- фетишизм;
- політеїзм; [2]
- антропоморфізм.

Варіант 3.

- Проблеми, що є глобальними: - екологічні і демографічні;
 - втрата людьми здоров'я;
 - загроза ядерної війни;
 - вичерпання природних ресурсів;
 - усі перелічені, крім зазначених у другому і четвертому пунктах.
- Соціокультурні явища через їх функції у системі культури пояснював учений:
 - З. Фрейд;
 - Е. Тайлор;
 - Б. Малиновський ;
 - М. Бахтін; [2]
 - О. Лосєв.
- Підсумок розвитку європейської цивілізації, який підбиває О. Шпенглер:
 - європейська цивілізація, яка досягла своїх висот у XX ст., вичерпала життєві сили і добігає свого занепаду;
 - європейська цивілізація спинилась у своєму розвитку на фазі розквіту;
 - цивілізація, вмираючи, дасть життя новим «синовнім» цивілізаціям, ті - своїм «синовнім», таким чином історичний процес нескінченний; [2]
 - європейська цивілізація ще не досягла своїх висот.
- Хронологічні межі епохи Відродження:
 - X–XV ст.;
 - XII–XIV ст.; [2]
 - початок IX — кінець XIV ст.;
 - IX–XV ст.; [2]
 - кінець XIII ст. — кінець XVI ст.
- Архетип — це:
 - прообраз, ідея;
 - тип архаїчної культури;
 - первісний, найдавніший текст, від якого походять інші тексти письмової пам'ятки ; [2]
 - прообрази, що створюють зміст колективного несвідомого, за концепцією К. Юнга; - усе перелічене.
- Вид мистецтва, в якому зображення предметів здійснюється без фарб, за допомогою ліній і штрихів, — це:
 - живопис;
 - графіка;
 - рельєф;
 - мозаїка; [2]

-скульптура.

7.Політичний режим, що характеризується такою організацією та функціонуванням духовного життя, за яких існують рівні можливості для здійснення прав і свобод кожної людини, називають:

- авторитарним; ☐
- тоталітарним;
- демократичним;
- республіканським;
- революційним.

8.Систему релігійних ідей, понять, принципів, концепцій, сенсом і значенням яких є віра у надприродне, називають:

- релігійними почуттями;
- релігійною свідомістю;
- релігійним культом;
- релігійними організаціями;
- вірою.

9.Сукупність теоретичних і практичних положень, принципів і норм, що стосуються всіх аспектів управління людською діяльністю, — це: ☐

- політична культура;
- економічна культура;
- інформаційна культура; ☐
- культура виробництва;
- культура управління.

10.Форма спілкування між керівником і підлеглими, в основі якої лежать морально-психологічні норми взаємовідносин, — це:

- керівницьке спілкування;
- субординаційне спілкування;
- службово-товариське спілкування; ☐
- дружнє; ☐
- товариське спілкування.

